

POREZI U POLJOPRIVREDI

Petković, Milica

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of agriculture / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Poljoprivredni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:151:434101>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-24**



Sveučilište Josipa Jurja
Strossmayera u Osijeku

**Fakultet
agrobiotehničkih
znanosti Osijek**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Agrobiotechnical
Sciences Osijek - Repository of the Faculty of
Agrobiotechnical Sciences Osijek](#)



DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

**SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU**

Milica Petković, apsolvant

Preddiplomski studij smjera Agroekonomika

POREZI U POLJOPRIVREDI

Završni rad

Osijek, 2016

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU

Milica Petković, apsolvent

Preddiplomski studij smjera Agroekonomika

POREZI U POLJOPRIVREDI

Završni rad

Povjerenstvo za ocjenu i obranu završnog rada:

1. Doc.dr.sc. Igor Kralik, predsjednik
2. Izv.prof.dr.sc. Ljubica Ranogajec, mentor
3. Izv.prof.dr.sc. Jadranka Deže, član

Osijek, 2016

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. IZVORI PODATAKA I METODE RADA	2
3. POREZI.....	3
3.1. Uloga poreza	4
3.2. Razvoj i ciljevi poreza.....	5
4. POREZI U POLJOPRIVREDI.....	9
4.1. Porez na dohodak	11
4.2. Prirez porezu na dohodak.....	13
4.3. Porez na dobit.....	13
4.4. Porez na dodanu vrijednost	15
4.5. SWOT analiza poreza.....	18
5. ZAKLJUČAK	21
6. POPIS LITERATURE	22
7. SAŽETAK.....	23
8. SUMMARY	24
9. POPIS TABLICA.....	25
10. POPIS SHEMA.....	26
TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA	27

1. UVOD

Porez je dio dohotka ili imovine koji proizvođači i izvršitelji usluga obvezno daju državi. Predmet oporezivanja su obično pojedine vrste prihoda, zbroj svih prihoda tj. dohodak, imovina ili njeni pojedini dijelovi, prodajna cijena robe i usluga, pojedine pravne radnje itd. Većina poreza naziva se po nazivu oporezivanja: porez na dohodak, na imovinu, na promet itd. Porezni sustav svake zemlje ovisi o cjelokupnom gospodarskom, političkom i socijalnom sustavu.

Troškovi poreznih obveznika su svi oni troškovi koje su ostvarili porezni obveznici u udovoljavanju zahtjevima poreznog zakonodavstva i poreznih vlasti, uz iznose stvarno plaćenog poreza.

Važniji porezi u poljoprivredi su porez na dodanu vrijednost, porez na dohodak, prirez porezu na dohodak te porez na dobit. Zajedno doprinose daljnjem napretku poljoprivredne proizvodnje te ulaganju u njen razvoj. U radu su detaljnije opisani svaki od spomenutih poreza.

Cilj završnog rada je objasniti najznačajnije vrste poreza u poljoprivrednoj djelatnosti te analizirati njegov utjecaj na poljoprivredu. Rad je pored uvoda i zaključka podijeljen u dva dijela, prvi općeniti dio o porezu i drugi dio koji obrađuje poreze u poljoprivredi.

2. IZVORI PODATAKA I METODE RADA

Prilikom pisanja ovoga rada je korištena znanstvena i stručna literatura iz područja gospodarstva i agrarne politike kao i internetske stranice stručnog sadržaja. Od literature najvažnije knjige korištene u radu su Jelčić Barbare, Porezi, Mrnjavca Ž. i sur, Osnove ekonomije 2 te Levačić Gorana, Marketing i izgradnja branda. Podaci primjenjeni u radu preuzeti su sa internetskih stranica Ministarstva financija Republike Hrvatske.

Cilj rada je jasan i glasi: definirati i objasniti najznačajnije vrste poreza u poljoprivrednoj djelatnosti. Do cilja rada se došlo pomoću primjenjivanja sljedećih metoda rada: analiza, sinteza, komparacija te SWOT analiza.

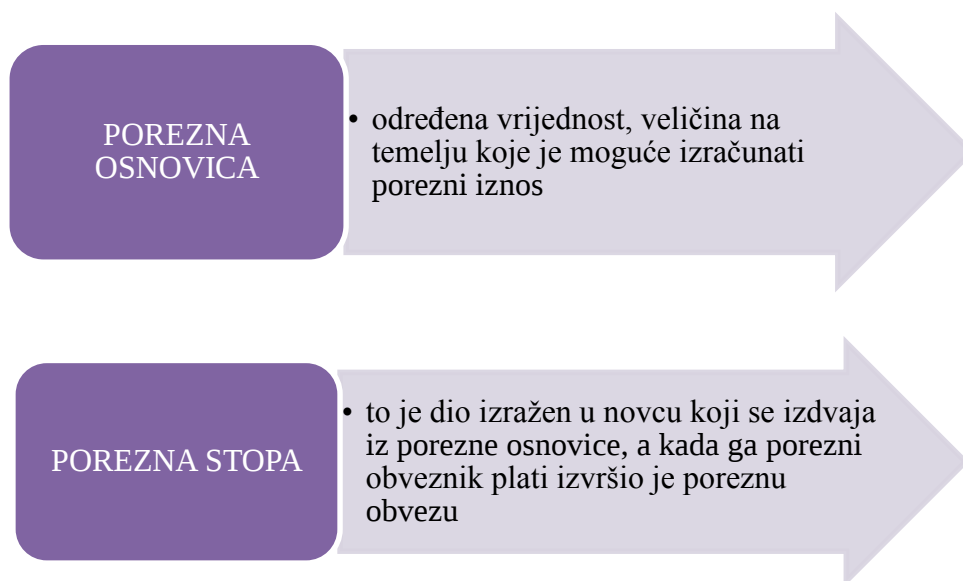
3. POREZI

Porezi su jedan od prihoda države i u čitavom poreznom sustavu su najvažniji i najizdašniji javni prihod. Predstavljaju jedan oblik prisilnog davanja koji nameće država, koji nije namjenski usmjeren i koji nema izravnu protučinidbu (<https://hr.wikipedia.org/wiki/Porez>). Njime se smatra svaka financijska naplata, ili druga nametnuta obveza, koju svaki pojedinac ili pravni entitet mora plaćati državi ili funkcionalnom ekvivalentu državi (npr. plemena).

Pojmovno određivanje poreza u pravilu polazi od toga da se radi o općem, prinudnom i bez protivnaka davanja u novcu, koje se utvrđuje prema poreznoj snazi obveznika, a čija sredstva se koriste od strane države radi pokrića općih potreba i interesa države (<https://bs.wikipedia.org/wiki/Porez>).

Oni čine prihode države do kojih ona dolazi uzimajući ih iz prihoda građana i poduzeća. Porezi se objašnjavaju kao davanja realnih dobara (novca i drugih neutralnih dobara) državi i drugim javnopravnim tijelima radi zadovoljenja javnih potreba. Oni su više od 200 godina najprominentniji instrument za prikupljanje prihoda za financiranje opstanka i razvoja države.

Najjednostavnija definicija koja bi obuhvatila značenje i ulogu poreza bi bila ta da su porezi najvažniji instrument prikupljanja prihoda u svim državama. Oni umanjuju raspoloživi dohodak koji ostaje na raspolaganju građanima i poduzećima.

**Shema 1. Glavne stavke poreza***Izvor: Autor*

Porezi su postali prisutni i u privatnoj sferi građana kao i u poslovnom životu gospodarskih subjekata. Oni su najvažniji prihod države gledano sa stajališta financijskog djelovanja jer su bez svake konkurencije najznačajniji prihod države koji sa preko 80% udjela u ukupnim prihodima države omogućavaju i osiguravaju njezino normalno funkcioniranje. Dok sa stajališta djelovanja izvan financijske domene gdje se njihovom primjenom mogu postići mnogobrojni ciljevi na području ekonomske i socijalne politike.

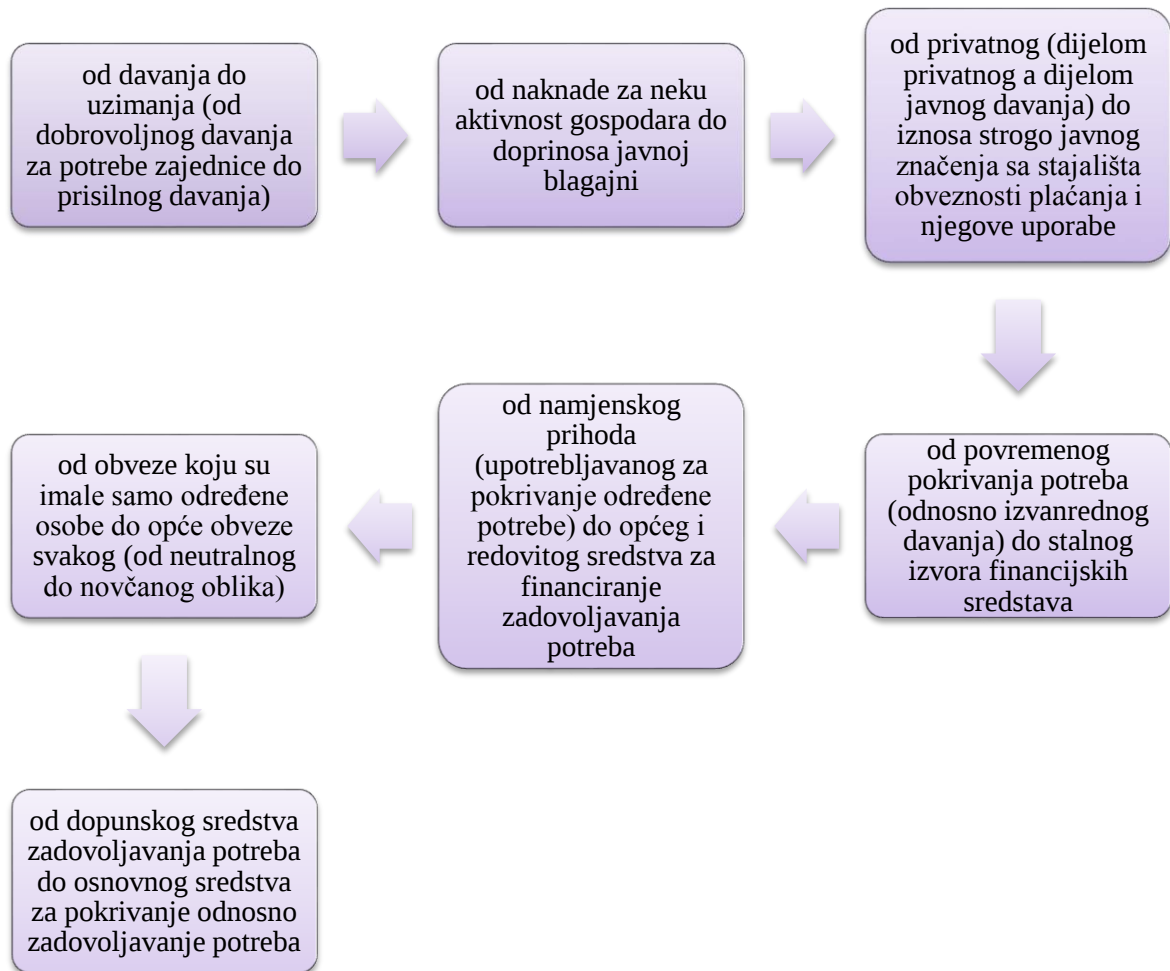
3.1. Uloga poreza

Mjesto i uloga poreza u poreznim sustavima zemalja s različitim društveno-političkim i ekonomskim sustavima bili su različiti i s vremenom su se mijenjali. Oni su bili – a to su i danas – odraz i izraz određenog vremena i prostora u kojem su se primjenjivali i u kojem su djelovali na određen način kao izraz određene politike ili pak neovisno o tome očitujući svoju prirodu, djelujući na određene odnose u određenim uvjetima (Jelčić, 2011.).

Mjesto i uloga poreza u kapitalizmu su usko povezani uz činjenicu da što se više zadaci odnosno funkcije kapitalističke države povećavali to je više dovelo do potrebe za sve većim financijskim sredstvima, koja su se prikupljala za financiranje ovih zadataka. Pri tom su veliki dio tih sredstava predstavljali prihodi ubrani oporezivanjem.

3.2. Razvoj i ciljevi poreza

Razvoj poreza u suvremenom smislu se može opisati na slijedeći način:



Shema 2. Razvoj poreza kroz povijest do danas

Izvor: Autor

Prema shemi je vidljivo da je kroz povijest razvoj poreza značajno promijenjen. Nametnutim izdavanjima se došlo do mogućnosti lakog pokrivanja odnosno zadovoljavanja vlastitih potreba.

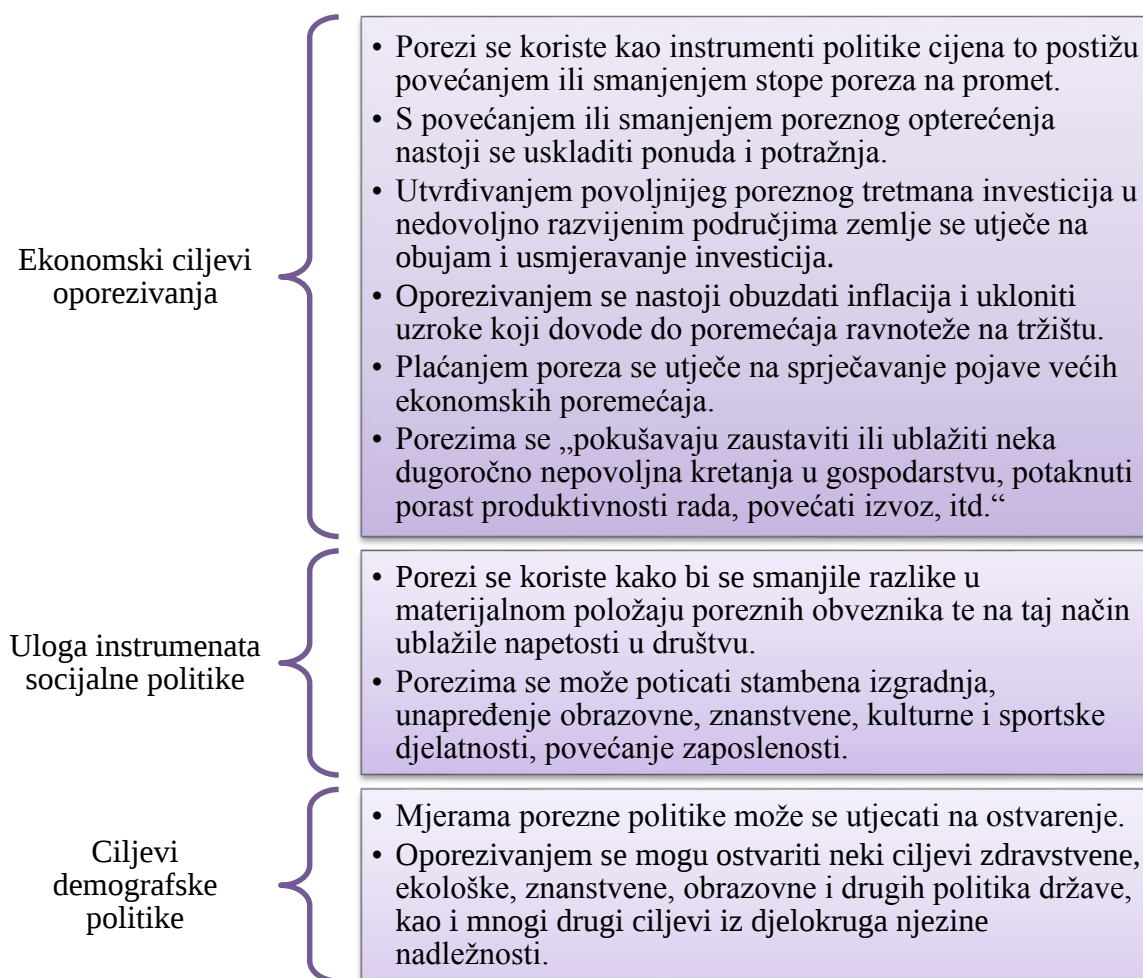
Dva su cilja uvođenja poreza: ekonomski cilj (zaštita domaćeg gospodarstva od inozemne konkurencije) i fiskalni cilj (punjenje državnog proračuna).

Poreznoj politici daju osnovni sadržaj socijalna i ekonomska funkcija poreza, koje postaju njezin istaknuti dio, uz fiskalnu funkciju poreza, koja tako prestaje biti primarna svrha oporezivanja.

Uz poreze i oporezivanje se povezuje financijski aspekt tj. ocjenjuju se kao instrument prikupljanja prihoda potrebnih za financiranje javnih rashoda ali to nije jedini cilj poreza, postoje i drugi ciljevi kod kojih financijski učinak nije na prvom mjestu. Porezi su pogodni instrumenti za izvršenje mnogih zadataka iz nadležnosti države.

Fiskalni cilj oporezivanja je njegova najvažnije svrha. Takav cilj porezi imaju onda kad je razlog njihova uvođenja isključivo ili prvenstveno pribavljanje financijskih sredstava za financiranje rashoda potrebnih da bi se omogućilo izvršavanje raznovrsnih zadaća u nadležnosti države (Jelčić, 2011.).

Nefiskalni ciljevi oporezivanja se dijele na:



Shema 3. Nefiskalni ciljevi oporezivanja

Izvor: Jelčić, 2011.

Ako se promatra država i njezino društveno- političko i ekonomsko uređenje, te vremensko razdoblje u kojem se porez uvodio, dobijaju se načini uvođenja poreza i time opravdanje ubiranja i raspodjele u sutavima javnih prihoda.

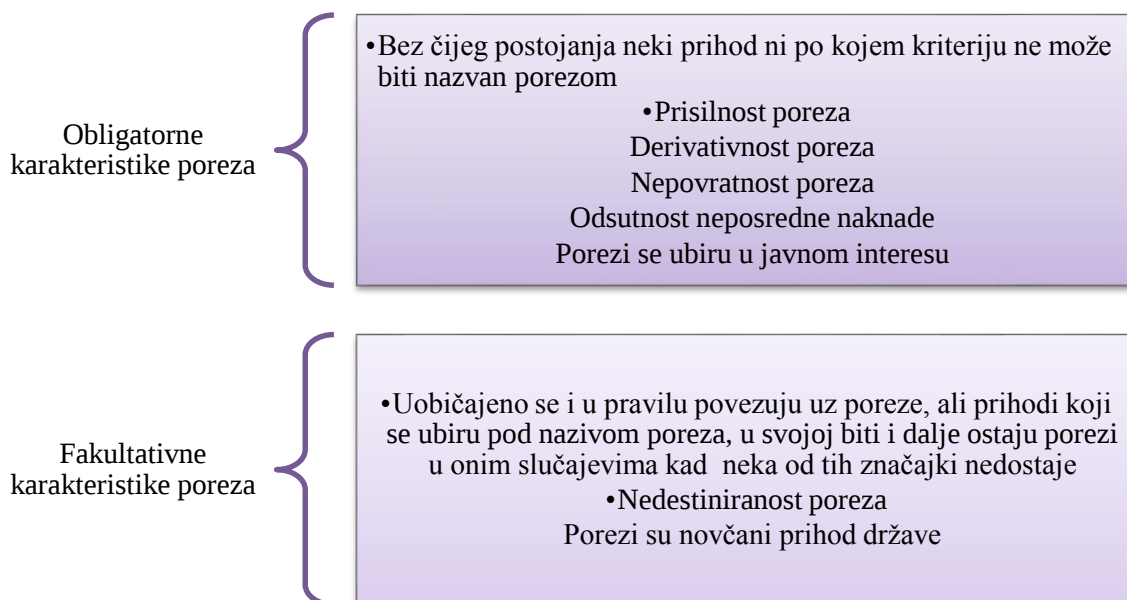
Prema Jelčić (2011.) načini uvođenja porezne obveze prema redoslijedu njihova korištenja su:

- primjena sile u nametanju porezne obveze
- uspostavljanje ugovornih odnosa u uvođenju porezne obveze
- davanje ustavnog pristanka za uvođenje porezne obveze

Gledajući kroz povijesni razvoj poreza i kako je prolazio kroz razvoj i promjene u društveno-političkim i ekonomskim sustavima dolazi se do mnogih definicija poreza koje sadržavaju par jednakih obilježja poreza, bez kojih oni i ne bi bili porezi.

Upravo ta obilježja su karakteristike poreza jer ih razlikuju i razgraničavaju od svih drugih oblika javnih prihoda. Karakteristike poreza se dijele na one koje su:

- a. obligatorne – nužno povezane uz prihod koji se može svrstati među poreze
- b. fakultativne – koje nisu nužne determinante poreza, ali su u najvećem broju slučajeva povezane uz pojam poreza



Shema 4. Karakteristike poreza

Izvor: Jelčić, 2011.

4. POREZI U POLJOPRIVREDI

Poljoprivreda je proizvodnja bilja, stoke i njihovih proizvoda radi dobivanja ljudske hrane, pića i materijala za odjeću i obuću. Obuhvaća ratarstvo sa livadarstvom i pašnjaštvom, povrtlarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo, stočarstvo, ribarstvo i domaću preradu poljoprivrednih proizvoda koja se izvodi na domaćinstvu. Razlikuje se intenzivna i ekstenzivna poljoprivredu.

Intenzivna poljoprivreda je ona u kojoj se po jedinici površine, odnosno po grlu stoke, ulaže ili puno rada ili puno sredstava za proizvodnju, po pravilu i jednog i drugog u određenom razmjeru, koji se mijenja sa promjenom uvjeta, i time se ostvaruje visoka proizvodnja po jedinici površine, odnosno po jednom grlu. Javlja se u gusto naseljenim zemljama gdje ima malo zemljišta, a puno radne snage i gdje je zemljište skupo u odnosu na rad i na sredstva za proizvodnju. U poljoprivredno nerazvijenim, a gusto naseljenim zemljama intenzivnost se uglavnom postiže visokim ulaganjem rada, zatim prirodnih đubriva i navodnjavanjem. U privredno razvijenim postiže se velikom količinom prirodnih i umjetnih đubriva, sredstava za zaštitu bilja i stoke, selekcijskog sjemena, visokoproduktivnih rasa stoke i navodnjavanjem, dok je visoko ulaganje ljudskog rada djelomično nadoknađeno većom upotrebom strojeva i građevina (npr. silosa) i u samoj proizvodnji i pri čuvanju proizvoda.

Ekstenzivna poljoprivreda je ona u kojoj se po jedinici površine ulaže malo rada i sredstava za proizvodnju i ostvaruje srazmjerno niska proizvodnja po jedinici površine. Nalazi se u slabo naseljenim zemljama, gdje je zemljište jeftino a radna snaga skupa i gdje prirodni uvjeti otežavaju veće ulaganje sredstava i rada, u visokim planinama, u sjevernim krajevima i sl.

Postoje mnogobrojni prijelazni oblici od ekstenzivne prema intenzivnoj poljoprivredi, ekstenzivna ne mora biti i zaostala, jer mehanizacija proizvodnih procesa može u njoj biti čak i veća nego u intenzivnoj pa je u takvim slučajevima i proizvodnost rada veća u ekstenzivnoj nego u intenzivnoj poljoprivredi (proizvodnja po jedinici utrošenog rada).

O zaostalosti poljoprivrede može se govoriti onda ako postoje uvjeti i potreba za intenzivnom proizvodnjom, a ona se ipak obavlja na ekstenzivan način.

Na osnovi obavljanja djelatnosti poljoprivrede i šumarstva obračunavaju se i plaćaju slijedeći porezi:

- porez na dohodak
- prirez porezu na dohodak
- porez na dobit
- porez na dodanu vrijednost

Po odbitku obračunavaju se i plaćaju slijedeći porezi:

- porez na dohodak od nesamostalnog rada iz plaće radnika po osnovi radnog odnosa
- porez na dohodak od drugog dohotka
- prirez porezu na dohodak

OBITELJSKO POLJOPRIVREDNO GOSPODARSTVO

Ukoliko se pružaju i ugostiteljske usluge

- Poreza na dohodak
- Prireza porezu na dohodak
- Poreza na dobit
- Poreza na dodanu vrijednost
- Obveza plaćanja doprinosa propisana je za osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost poljoprivrede i šumarstva kao jedino ili glavno zanimanje, a upisane su u upisnik poljoprivrednih gospodarstava u svojstvu nositelja ili člana poljoprivrednog gospodarstva

OBRT

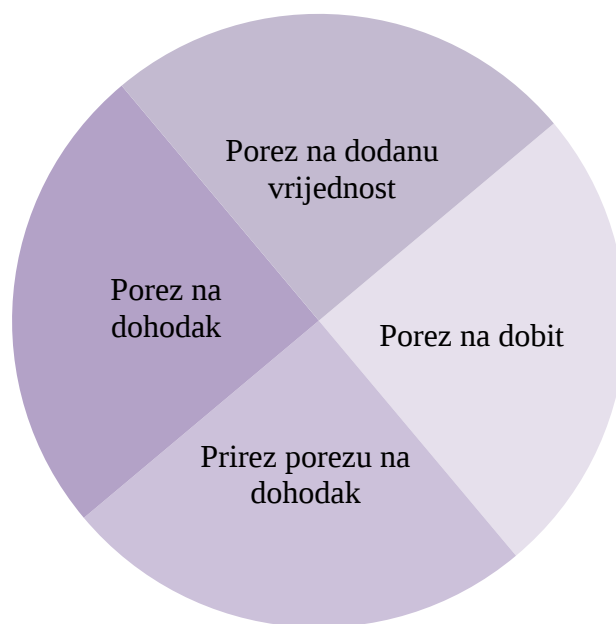
- Porezi i doprinosi za obvezna osiguranja što su ih obrtnici dužni plaćati
- Porez na dohodak
- Prirez porezu na dohodak
- Porez na dobit
- Porez na dodanu vrijednost (PDV)
- Plaćanje poreza po odbitku
- Ostali porezi
- Doprinosi za obvezna osiguranja

Shema 5. Porezi OPG-a i obrta

Izvor: <http://www.porezna-uprava.hr/obrtnici/Stranice/Obrtnici3.aspx>

Prema stranici porezne uprave, poljoprivrednici koji obavljaju djelatnost poljoprivrede i šumarstva mogu biti obveznici poreza i prireza na dohodak, poreza na dobit, PDV-a i ostalih poreza i doprinosa.

(<http://www.porezna-uprava.hr/obrtnici/Stranice/Poljoprivrednici.aspx>)



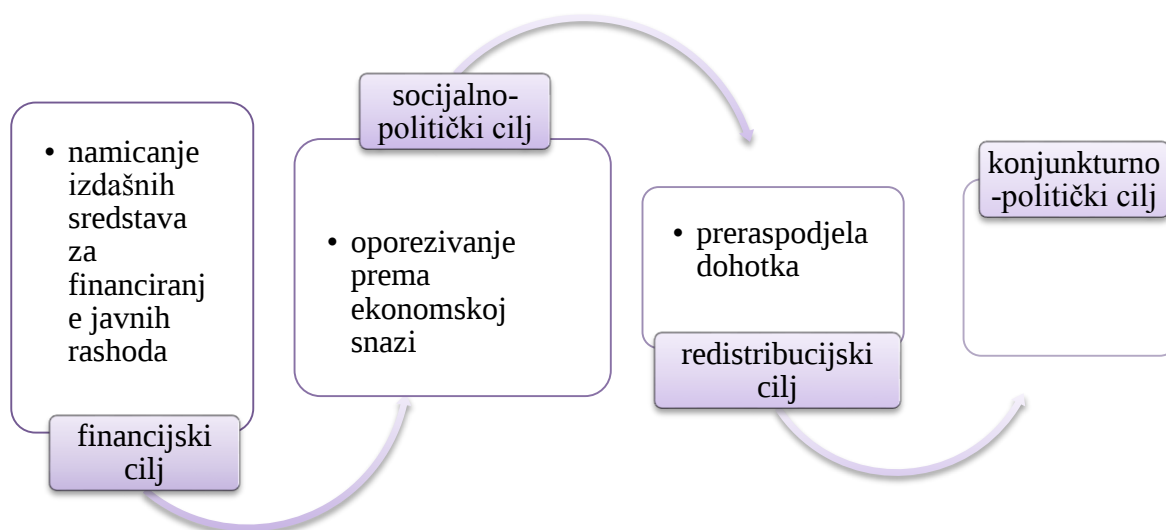
Shema 6. Najznačajniji porezi u poljoprivredi

Izvor: Autor

4.1. Porez na dohodak

Porez na dohodak se rabi kao pogodan instrument za ostvarenje nekih nefiskalnih ciljeva oporezivanja. Predstavlja jedan od najsloženijih poreza jer on na strani države predstavlja postojanje dobro organizirane, sposobne, porezne uprave, a na strani poreznih obveznika relativno velik stupanj spremnosti na suradnju, kao i dobro organiziran sustav evidencije podataka potrebnih za utvrđivanje tog poreza (Jelčić, 2011.).

Primjenom poreza na dohodak postižu se različiti ciljevi kako je to prikazano shemom 7.



Shema 7. Ciljevi poreza na dohodak

Izvor: Jelčić, 2011.

Porezni obveznik poreza na dohodak je fizička osoba koja ostvaruje dohodak i nasljednik za sve porezne obveze koje proizlaze iz dohotka što ga je ostavitelj ostvario do svoje smrti. Nasljednik je istodobno i porezni obveznik za dohodak koji mu pritječe iz naslijeđenih izvora dohotka.

Izvori dohotka su: dohodak od nesamostalnog rada, dohodak od samostalne djelatnosti, dohodak od imovine i imovinskih prava, dohodak od kapitala, dohodak od osiguranja, drugi dohodak.

(http://www.porezna-prava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/porez_na_dohodak.aspx).

Iznosi porezne stope su 12%, 25% i 40%. Stopa od 12% iznosi 26.400,00 kn godišnje ili do 2.200,00 kn mjesečno, porezna stopa od 25% iznosi iznad 26.400,00 kn do 158.400,00 kn godišnje, odnosno na idućih 132.000,00 kn (od 2.200,00 kn do 13.200,00 kn mjesečno, odnosno na idućih 11.000,00 kn); 40% se plaća na svotu novca iznad 158.400,00 kn godišnje odnosno iznad 13.200,00 kn mjesečno.

4.2. Prirez porezu na dohodak

Prirez porezu na dohodak se plaća općini ili gradovima gdje porezni obveznik živi. Osnovica za izračun prireza je već utvrđen iznos poreza na dohodak. Porezni obveznici su obveznici poreza na dohodak koji imaju prebivalište ili uobičajeno boravište na području općine ili grada koji su propisali obvezu plaćanja prireza

(http://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/prirez_porezu_na_dohodak.aspx).

Predmet oporezivanja je porez na dohodak. Iznos porezne stope:

- Općina do 10%
- Grad ispod 30.000 stanovnika do 12%
- Grad iznad 30.000 stanovnika do 15%
- Grad Zagreb do 30%

4.3. Porez na dobit

Porez na dobit se može definirati kao porez na neto dobit pravnih osoba kad se one bave gospodarskom djelatnošću. Nastaje kao razlika prihoda i troškova.

Prema poreznoj upravi porezni obveznik definiran je kao:

1. Trgovačko društvo i druga pravna i fizička osoba rezident Republike Hrvatske koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili prihoda ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi,
2. Tuzemna poslovna jedinica inozemnog poduzetnika (nerezident),
3. Porezni obveznik je i fizička osoba, koja ostvaruje dohodak prema propisima o oporezivanju dohotka, ako izjavi da će plaćati porez na dobit umjesto poreza na dohodak,
4. Porezni obveznik je i fizička osoba koja ostvaruje dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti prema propisima o porezu na dohodak:
5. Iznimno, tijela državne uprave, tijela područne (regionalne) samouprave, tijela lokalne samouprave, Hrvatska narodna banka, državne ustanove, ustanove jedinica područne (regionalne) samouprave, ustanove jedinica lokalne samouprave, državni zavodi, vjerske zajednice, političke stranke, sindikati, komore, udruge, umjetničke udruge, dobrovoljna vatrogasna društva, zajednice tehničke kulture, turističke zajednice, sportski klubovi, sportska društva i savezi, zaklade i fundacije, ako obavljaju gospodarstvenu djelatnost, a

neoporezivanje te djelatnosti bi dovelo do stjecanja neopravdanih povlastica na tržištu, obveznici su poreza na dobit za tu djelatnost.

6. Svaki onaj poduzetnik koji se ne ubraja u poduzetnike nabrojane u točkama od 1.-5., a koji nije obveznik poreza na dohodak prema propisima o oporezivanju dohotka i čija se dobit ne oporezuje drugdje.

Predmet oporezivanja je dobit koja se utvrđuje prema računovodstvenim propisima kao razlika prihoda i rashoda prije obračuna poreza na dobit, uvećana i umanjena prema odredbama Zakona o porezu na dobit.

(http://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/porez_na_dobit.aspx)

Iznos porezne stope je 20%.

Porez na dobit po odbitku je porez kojim se oporezuje dobit koju ostvari nerezident u Republici Hrvatskoj. Plaća se na isplate kamata ili autorskih naknada koja imaju karakter raspodjele dobiti ili povrata kapitala, isplate kamata na kredite koje sadrže pravo sudjelovanja u dobiti dužnika, isplate kamata na kredite koje davatelju kredita daju pravo zamjene njegovih prava na kamate s pravom na sudjelovanje u dobiti, plaćanja iz kredita koja ne sadrže odredbe za povrat glavnice ili ako povrat glavnice dospijeva nakon 50 godina od nastanka, te na isplate kamata i autorskih naknada poduzetih u svrhu utaje poreza i izbjegavanja plaćanja poreza.

Definicija poreznog obveznika glasi: tuzemni isplatitelj koji plaća kamate, dividende, udjele u dobiti, autorska prava i druga prava intelektualnog vlasništva (prava na reprodukciju, patente, licencije, zaštitni znak, dizajn ili model, proizvodni postupak, proizvodne formule, nacrt, plan, industrijsko ili znanstveno iskustvo i druga slična prava) inozemnim osobama koje nisu fizičke osobe i koji plaća usluge istraživanja tržišta, poreznog i poslovnog savjetovanja i revizorske usluge inozemnim osobama; te koji plaća sve vrste usluga koje su plaćene osobama koje imaju sjedište ili mjesto stvarne uprave odnosno nadzora poslovanja u državama osim članicama Europske unije, u kojima je opća ili prosječna nominalna stopa oporezivanja dobiti niža od 12,5%, a država je objavljena u Popisu država koji donosi ministar financija.

Predmet oporezivanja je bruto iznos naknade koju tuzemni isplatitelj plaća nerezidentu inozemnom primatelju. Iznos porezne stope je 15% te 20%. Iznos porezne stope je 15% osim za dividende i udjele u dobiti na koje se porez po odbitku plaća po stopi od 12%. Stopa od 20% je na sve vrste usluga koje su plaćene osobama koje imaju sjedište ili mjesto stvarne uprave, odnosno nadzora poslovanja u državama, osim država članica Europske unije, u kojima je opća ili prosječna nominalna stopa oporezivanja dobiti niža od 12,5%, a država je objavljena u Popisu država koji donosi ministar financija.

4.4. Porez na dodanu vrijednost

Porez na dodanu vrijednost je temeljni porez koji puni većinu državnog proračuna. On je prisutan u svakoj fazi proizvodno-prodajnog ciklusa, a obračunava se na neto vrijednost.

Prema poreznom sustavu Republike Hrvatske porezni obveznik je:

1. Svaka osoba koja samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti.
2. Svaka osoba koja povremeno isporučuje nova prijevozna sredstva.
3. Porezni obveznik koji na području Republike Hrvatske nema sjedište, poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište, a u tuzemstvu obavlja isporuke dobara ili usluga čije je mjesto oporezivanja u Republici Hrvatskoj (osim ako PDV plaća hrvatski primatelj dobara ili usluga).
4. Tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima ako obavljaju gospodarsku ili drugu djelatnost, a neoporezivanje tih djelatnosti bi dovelo do znatnog narušavanja načela tržišnog natjecanja

(http://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/porez_na_dodanu_vrijednost.aspx).

Iznos porezne stope je: 5%, 13% i 25%

Tablica 1. Predmet oporezivanja kod poreza na dodanu vrijednost

Red. br.	PREDMET OPOREZIVANJA	POREZNA OSNOVICA
1.	Isporuka dobara u tuzemstvu uz naknadu koju obavi porezni obveznik	naknada za isporučena dobra
2.	Stjecanje dobara unutar Europske unije u tuzemstvu uz naknadu	uključuje sve ono što je stjecatelj dao ili treba dati isporučitelju (utvrđuje se na temelju istih elemenata kao i porezna osnovica za isporuke dobara)
3.	Isporuka novih prijevoznih sredstava	naknada za isporuku novog prijevoznog sredstva
4.	Obavljanje usluga u tuzemstvu uz naknadu koju obavi porezni obveznik	naknada za obavljene usluge
5.	Korištenje dobara, što čine dio poslovne imovine poreznog obveznika za njegove privatne potrebe ili za privatne potrebe njegovih zaposlenika, a za ta je dobra u cijelosti ili djelomično odbijen pretporez	nabavna cijena tih ili sličnih dobara, a ako je ta cijena nepoznata, visina troškova utvrđenih u trenutku isporuke
6.	Korištenje dobara koja čine dio poslovne imovine poreznog obveznika za njegove privatne potrebe ili privatne potrebe njegovih zaposlenika ili općenito u druge svrhe osim za potrebe obavljanja njegove djelatnosti, za koja je u cijelosti ili djelomično odbijen pretporez	ukupni trošak obavljanja usluga
7.	Obavljanje usluga bez naknade od strane poreznog obveznika za njegove privatne potrebe ili privatne potrebe njegovih zaposlenika ili općenito u druge svrhe osim za potrebe obavljanja njegove djelatnosti	ukupni trošak obavljanja usluga
8.	Uvoz dobara	carinska vrijednost utvrđena prema carinskim propisima

Izvor: Ministarstvo financija RH

Kako bi bilo preglednije, te radi lakšeg snalaženja, prijašnji podaci su svrstani u tablicu na kojoj se jasno vide značajke svakog poreza pojedinačno.

Tablica 2. Pregled najznačajnijih poreza u poljoprivredi i njihovih obilježja

POREZ	POREZNI OBVEZNIK	PREDMET OPOREZIVANJA	POREZNA STOPA
Porez na dohodak	Fizička osoba koja ostvaruje dohodak, Nasljednik za sve porezne obveze koje proizlaze iz dohotka što ga je ostavitelj ostvario do svoje smrti.	dohodak od nesamostalnog rada, dohodak od samostalne djelatnosti, dohodak od imovine i imovinskih prava, dohodak od kapitala, dohodak od osiguranja	12%, 25%, 40%
Prirez porezu na dohodak	Obveznici poreza na dohodak koji imaju prebivalište ili uobičajeno boravište na području općine/grada koji su propisali obvezu plaćanja prireza	porez na dohodak	10%, 12%, 15%, 30%
Porez na dobit	Trgovačko društvo i druga pravna i fizička osoba rezident RH koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili prihoda ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi	dobit koja se utvrđuje prema računovodstvenim propisima kao razlika prihoda i rashoda prije obračuna poreza na dobit, uvećana i umanjena prema odredbama Zakona o porezu na dobit	20%
Porez na dobit po odbitku	Tuzemni isplatitelj koji plaća kamate, dividende, udjele u dobiti, autorska prava i druga prava intelektualnog vlasništva inozemnim osobama koje nisu fizičke osobe i koji plaća usluge istraživanja tržišta, poreznog i poslovnog savjetovanja i revizorske usluge inozemnim osobama	bruto iznos naknade koju tuzemni isplatitelj plaća nerezidentu inozemnom primatelju.	15%, 20%
Porez na dodanu vrijednost	Svaka osoba koja samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost Tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima ako obavljaju gospodarsku ili drugu djelatnost	naknada za isporučena dobra i obavljene usluge	5%, 13%, 25%

Izvor: Autor

Obzirom na ukupnu situaciju u gospodarstvu, a posebno u poljoprivrednoj proizvodnji trenutna porezna opterećenja su previsoka. Jedan od velikih problema vezana za poljoprivredna gospodarstva je taj da se plaćanje poreza obavlja prije naplate vlastitih potraživanja. Također značajan problem poljoprivrede je preveliki uvoz što sputava domaću proizvodnju, a najnovija prijetnja je uvođenje poreza na neobrađena zemljišta.

4.5. SWOT analiza poreza

SWOT analiza jedan je od instrumenata kojima se može kreirati strategija. Ova metoda se sastoji od četiri elementa: snage, slabosti, prilike i prijetnje; što predstavljaju eksterno i interno okruženje odnosno ono na što se može utjecati i na što se nema utjecaja ali ono se svakako odražava na ukupnu situaciju svakog gospodarstva. U eksterno okruženje pripadaju prilike i prijetnje, dok se u interno okruženje ubrajaju snage i slabosti. Snage i prilike pomažu pri postizanju ciljeva, dok su slabosti i prijetnje negativni čimbenici te otežavaju postizanje ciljeva ali je dobro poznavati ih. Svrha SWOT analize je kategorizirati čimbenike i na osnovu toga dobiti uvid u trenutno stanje.

SWOT analiza provodi se u svrhu definiranja specifičnih ciljeva gospodarstva te usklađivanja sa strateškim ciljevima (Levačić, 2012.).



Shema 8. SWOT analiza i definicija ciljeva

Izvor: Levačić, 2012.

Pomoću SWOT analize pronalazi se i rješenje zadanog cilja te se dolazi do temelja za daljnje postupanje i izradu strategije. U konačnici treba odgovoriti da li snage nadilaze slabosti a prilike prijetnje, odnosno ako snage nadilaze slabosti znači li to da prijetnje postaju prilike. Također, moguće je da slabosti nadilaze snage, a prilike prijetnje.

Prvi zaključak pokazat će da se radi o uspješnom poduzeću u dobrim okolnostima, dok se drugi odnosi na uspješno poduzeće u uvjetima krize. Treći zaključak opisuje zapušteno poduzeće s dobrom djelatnosti i bez ozbiljne konkurencije, dok četvrti upućuje da se radi o poduzeću čiji je opstanak ugrožen. U ovisnosti o zaključku menadžeri trebaju odrediti strategiju primjerenu konkretnom poduzeću.

Rezultate svake analize treba interpretirati oprezno. SWOT ima brojna ograničenja i ne daje odgovore na sva važna pitanja. Da bi se smanjio u SWOT-u naglašen rizik subjektivnosti, upitno je istovremeno koristiti rezultate različitih analitičkih postupaka. Radi jednostavnosti SWOT analiza je lako primjenjiva. A kada se radi učestalo i stručno, u kombinaciji s drugim pokazateljima, može biti jedan od vrlo korisnih upravljačkih alata, osobito u uvjetima krize (<http://www.poslovni-info.eu/sadrzaj/menadzment/swot-analiza/>).

SNAGA Porezi su prihod države Doprinosi povećanju državnog proračuna Poboljšanje ekonomskog stanja zemlje (zaposlenost, gospodarski rast, štednja, raspodjela dohotka) Poboljšanje životnog standarda ljudi na selu	SLABOSTI Nedovoljno poznavanje uloge i značaja poreza u javnosti Uslijed lošeg planiranja i pripreme proračuna dolazi do zaduživanja države Povećanje poreza dovodi do odustajanja od bavljenja poljoprivrednom proizvodnjom
PRILIKE Utječe na razvoj države Poticanje zaposlenosti Razvoj ruralnog područja Širenje raznolikosti proizvodnje (pčelarstvo, ribarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo) Poticanje bavljenjem novim i raznolikim poljoprivrednim kultura	PRIJETNJE Nedovoljno ulaganje kroz proračun u razvoj poduzetništva Nepoštivanje načela ili zakona o porezima Proračunski deficit (veći rashod od prihoda) Neulaganje predviđenog dijela proračuna u određeni sektor ili odustajanja od prvobitnih namjera

Shema 9. SWOT analiza poreza u poljoprivredi

Izvor: Autor

Nedovoljno poznavanje uloge i značaja poreza u javnosti bi se moglo pretvoriti u snagu tako što bi se trebalo poraditi na edukaciji javnosti pomoću specijaliziranih radionica, besplatnih tečajeva te proširiti znanje javnosti putem suvremenih medija i stručnih internetskih stranica.

Loše planiranje proračuna se može poboljšati tako što bi se detaljno razradio plan budućih potreba i izdavanja počevši od lokalnih strategija. Primjer prijelaza prijetnji u prilike je taj da se kroz proračun, nakon pravilnog rasporeda potreba, započne veće ulaganje u razvoj poduzetništva ili određeni sektor.

5. ZAKLJUČAK

Porez je dio dohotka ili imovine koji proizvođači obavezno daju državi. Sa ekonomskog stajališta, osnovnu karakteristiku daje porezu njegova namjena koja se vremenom mijenjala.

Država ubire dovoljno prihoda od poreza u poljoprivredi, ali ne ulaže dovoljno sredstava u poljoprivredu u pravom smjeru tj. njeno poboljšanje i razvoj (sistem odvodnjavanja i navodnjavanja, zaštita od elementarnih nepogoda te od iznenadnih epidemija i bolesti u stočarstvu). Kada bi se povećalo ulaganje u razvoj poljoprivrede to bi bio način ublažavanja smanjenja važnosti uloge poljoprivrede i bavljenja istom. Porezi utječu na produktivnost i uspješnost proizvodnje, ali na žalost kako na pozitivan tako i na negativan način.

Uvođenjem različite visine poreza u deficitarne proizvodnje utjecalo bi se na povećanje bioraznolikosti i interesa proizvođača za bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom. To bi značilo da manje zastupljene proizvodnje bile manje porezno opterećene i obratno.

Bilo bi poticajno mladima koji se žele baviti poljoprivredom dati određene porezne olakšice te im omogućiti jednostavniji pristup stjecanju neobrađenog ili zapuštenog zemljišta, lakše nabavljanje mehanizacije, sjemena ili sadnica pri prvom uzgoju ili grla u stočarstvu čime bi država zainteresirala veći broj ljudi za ostanak na selu i bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom.

6. POPIS LITERATURE

1. Blagojević B. i sur., (1986): Mala enciklopedija, Prosveta, Beograd
2. Cinotti K., Garofulić A., Mioč P., Grubelić M., (2012): Kako se pripremiti za nadzor Porezne uprave, Cinotti savjetovanje d.o.o., Zagreb
3. Jelčić Barbara, (2011): Porezi, Opći dio; Visoka poslovna škola Libertas, Zagreb
4. Jošić Jadranka i sur., (2013): Osnove ekonomije 2, Školska knjiga d.o.o., Zagreb
5. Levačić G., (2012): Marketing i izgradnja branda, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Varaždin
6. Mrnjavac Ž., Kordić L., Šimundić B., (2014): Osnove ekonomije 2, Alka Script, Zagreb

IZVORI:

7. <http://www.modrus-eko.com/apps/blog/show/25039029-oporezivanje-djelatnosti-opg-a> (20.05.2016.)
8. Ministarstvo financija Republike Hrvatske; Porezna uprava: Oporezivanje djelatnosti poljoprivrede i šumarstva, IX. dopunjeno i izmijenjeno izdanje http://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/Oporezivanje%20djelatnosti%20poljoprivrede%20i%20sumarstva.pdf (20.05.2016.)
9. Ministarstvo financija Republike Hrvatske; Porezna uprava: Porezni sustav Republike Hrvatske http://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/naslovna_tablica_psrh.aspx (25.6.2016.)
10. Ministarstvo financija Republike Hrvatske; Porezna uprava: Porezni priručnik za obrtnike http://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Stranice/prirucnici_brosure.aspx (25.6.2016.)
11. Ministarstvo financija Republike Hrvatske; Porezna uprava: Porezi <http://www.mfin.hr/hr/porezi> (29.06.2016.)
12. Kesner-Škreb Marina i Kuliš Danijela: Porezni vodič za građane, drugo promijenjeno izdanje (2010) http://www.ijf.hr/porezni_vodic/2010.pdf (29.06.2016.)
13. Poslovni Info: SWOT analiza <http://www.poslovni-info.eu/sadrzaj/menadzment/swot-analiza/> (19.07.2016)

7. SAŽETAK

Porezi su najvažniji instrument prikupljanja prihoda u svim državama. Poljoprivrednici koji obavljaju djelatnost poljoprivrede i šumarstva mogu biti obveznici sljedećih poreza: porez na dohodak, prirez porezu na dohodak, porez na dobit, porez na dodanu vrijednost (PDV), porez po odbitku, ostali porezi te obvezni doprinosi.

Država ubire dovoljno prihoda od poreza u poljoprivredi, ali ne ulaže dovoljno sredstava u poljoprivredu u pravom smjeru tj. njeno poboljšanje i razvoj.

Uvođenjem različite visine poreza u deficitarne proizvodnje utjecalo bi se na povećanje bioraznolikosti i interesa proizvođača za bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom. To bi značilo da manje zastupljene proizvodnje bile manje porezno opterećene i obratno.

Bilo bi poticajno mladima koji se žele baviti poljoprivredom dati određene porezne olakšice čime bi država zainteresirala veći broj ljudi za ostanak na selu i bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom te bolje planiranje državnog proračuna.

Ključne riječi: porez, dohodak, PDV, poljoprivredna proizvodnja

8. SUMMARY

Taxes are most important tools to collect income in every country. Agriculturists, who are involved in agriculture and forestry can become payer of next taxes: income tax, local income tax, profit tax, value added tax, withholding tax, other taxes and mandatory contribution.

State reseives enough income from taxes out of agriculture, but does not give income back in right direction that is agricultural improvement and development.

By introducing different tax rates in the shortage of production affected would be to increase biodiversity and the interests of producers of agricultural production. This would mean that less represented production were less taxed and vice versa.

It would be encouraging to young people who want to be farmers to give certain tax benefits which would state intrigued more people to stay in the countryside and agricultural production and also better planning of the state budget.

Key words: tax, income, VAT, agricultural production

9. POPIS TABLICA

Red. br.	Nazivi tablica	Str.
1.	Predmet oporezivanja kod poreza na dodanu vrijednost	16
2.	Pregled najznačajnijih poreza u poljoprivredi i njihovih karakteristika	17

10. POPIS SHEMA

Red. br.	Nazivi shema	Str.
1.	Glavne stavke poreza	4
2.	Razvoj poreza kroz povijest do danas	5
3.	Nefiskalni ciljevi oporezivanja	7
4.	Karakteristike poreza	8
5.	Porezi OPG-a i obrta	10
6.	Najznačajniji porezi u poljoprivredi	11
7.	Ciljevi poreza na dohodak	12
8.	SWOT analiza i definicija ciljeva	18
9.	SWOT analiza poreza u poljoprivredi	20

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Sveučilište J.J.Strossmayera
Poljoprivredni fakultet u Osijeku
Završni rad

POREZI U POLJOPRIVREDI
TAXES IN AGRICULTURE

Milica Petković

Sažetak:

Porezi su najvažniji instrument prikupljanja prihoda u svim državama. Poljoprivrednici koji obavljaju djelatnost poljoprivrede i šumarstva mogu biti obveznici sljedećih poreza: porez na dohodak, prirez porezu na dohodak, porez na dobit, porez na dodanu vrijednost (PDV), porez po odbitku, ostali porezi te obvezni doprinosi.

Država ubire dovoljno prihoda od poreza u poljoprivredi, ali ne ulaže dovoljno sredstava u poljoprivredu u pravom smjeru tj. njeno poboljšanje i razvoj.

Uvođenjem različite visine poreza u deficitarne proizvodnje utjecalo bi se na povećanje bioraznolikosti i interesa proizvođača za bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom. To bi značilo da manje zastupljene proizvodnje bile manje porezno opterećene i obratno.

Bilo bi poticajno mladima koji se žele baviti poljoprivredom dati određene porezne olakšice čime bi država zainteresirala veći broj ljudi za ostanak na selu i bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom te bolje planiranje državnog proračuna.

Ključne riječi: porez, dohodak, PDV, poljoprivredna proizvodnja

Summary:

Taxes are most important tools to collect income in every country. Agriculturists, who are involved in agriculture and forestry can become payer of next taxes: income tax, local income tax, profit tax, value added tax, withholding tax, other taxes and mandatory contribution.

State receives enough income from taxes out of agriculture, but does not give income back in right direction that is agricultural improvement and development.

By introducing different tax rates in the shortage of production affected would be to increase biodiversity and the interests of producers of agricultural production. This would mean that less represented production were less taxed and vice versa.

It would be encouraging to young people who want to be farmers to give certain tax benefits which would state intrigued more people to stay in the countryside and agricultural production and also better planning of the state budget.

Key words: tax, income, VAT, agricultural production

Datum obrane: